

Aoc's delen initiatieven, ervaringen en problemen

LEF! verdient vervolg

Aoc's nemen diverse initiatieven om de leerroute tussen het vmbo en het hbo te verkorten en tegelijk hun onderwijs aantrekkelijker te maken. Bij het project LEF! wisselden zij hun ervaringen en knelpunten uit. Een voortzetting van LEF! voorkomt dat scholen op eigen houtje het wiel uitvinden.

De leerlingen negeren de radio. Niemand neuriet mee met Billy Joel die op de achtergrond met zijn song de werkdag wat opfleurt. De mbo-leerlingen van het Groencollege Goes overleggen intensief en lopen doelgericht van de ene werkplek naar de andere. Ze werken zelfstandig zonder gegiechel, gezellige onderonsjes of vermanende docenten. Deze entourage lijkt meer op het zenuwcentrum van een naar diepzwarze cijfers strevende onderneming dan op een leerlingenruimte. De vergelijking klopt enigszins, deze leerlingen voeren managementtaken uit voor één van de zes stichtingen die hun opleiding telt. Leerlingen uit het derde en vierde leerjaar van de BBL- en BOL-opleidingen participeren daarbij in projecten. Ze slepen opdrachten van bedrijven, overheidsorganen en particulieren in de wacht en brengen deze onder in een project. De

verbouw van aardappelen, bieten, spelt en koolzaad voor de productie van biodiesel zijn hier voorbeelden van. De leerlingen dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het gehele proces van de huur van grond tot de afzet en financiële afwikkeling.

Aantrekkelijk onderwijs

Circa vijftien vertegenwoordigers van vmbo-, mbo- en hbo-instellingen uit het groene onderwijs kijken met belangstelling toe. Zij nemen deel aan LEF!, een project dat beoogt het groene onderwijs aantrekkelijker te maken door de ontwikkeling van één doorgaande leerlijn van het vmbo, via het mbo naar het hbo. Zo werkt de mbo-afdeling van het Wellantcollege in Rijswijk samen met Inholand. Leerlingen van de afdeling Milieu volgen hbo-modules als voorbereiding op hun vervolgstudie. Het Groencollege

Doorlopende leerwegen

De vmbo-afdeling van het Clusius College in Alkmaar biedt leerlingen een mbo-opleiding niveau 1 aan. Het gaat daarbij om leerlingen die stranden op de theoretische vakken en dreigen het vmbo ongediplomeerd te verlaten. Locatiedirecteur Freek Hermans vertelt dat deze opleiding uitgaat van de capaciteiten van de leerlingen en niet van hun tekortkomingen. Hij stelt dat LEF! hem de nodige experimenteeruimte verschaftte. Het succes van deze aanpak gaf het Clusius College aanleiding ook andere onderdelen van mbo-opleiding op het vmbo te introduceren. Hermans: "De organisatorische ombouw verliep naar tevredenheid, alleen met de examinering zitten we in een spagaat."

AOC Oost oriënteert zich op een opleiding die basisschoolleerlingen een alternatief biedt voor de leerroute van de havo naar het hbo. Zij leggen het traject vmbo-mbo-hbo in een op competenties gerichte opleiding in negen jaar af. Inmiddels overlegt AOC Oost met Larenstein en CAH Dronten om dit initiatief verder gestalte te geven.

Jan Bakker: "Met een voorzetting van LEF! voorkomen we dat scholen zelf het wiel gaan uitvinden"

Leerlingen van Groencollege Goes vatten managementtaken serieus op

werkt met HAS Den Bosch aan een betere aansluiting tussen mbo en hbo. Beleidsmedewerker Ryan Bruijnooge van het Groencollege vertelt tevens dat zijn instituut de organisatiestructuur veranderde waardoor vmbo- en mbo-docenten meer met elkaar samenwerken. Er vindt vakgroepoverleg plaats tussen docenten uit beide geledingen en tevens breidt de zorgcultuur zich uit van de vmbo- naar de mbo-tak.

Onder LEF! vallen tevens pilots waarin onderwijskundige vernieuwingen in het groene onderwijs een rol spelen. De beoordeling van leerlingen in kritische beroepssituaties, de verantwoording van de leerling voor het eigen leerproces en vanuit de beroepspraktijk en maatschappelijke omgeving gestuurde leeractiviteiten zijn voorbeelden van de subdoelstellingen. Bij het Groencollege vertaalt dat zich onder andere in een verdere uitbreiding van het projecton-

derwijs naar het tweede leerjaar van de drie- en vierjarige opleiding. Bruijnooge: "We zien dat de leerlingen deze aanpak waarderen, hiermee maken we het groene onderwijs een stuk aantrekkelijker." Navraag leert dat de leerlingen dit ook zo ervaren. Pieter Willem Kaptein vertelt dat hij op het punt stond de opleiding te verlaten, maar dat hij zich dankzij dit projectonderwijs weer prima op zijn plaats voelt: "Docenten zouden zelfs nog meer opdrachten in het projectonderwijs kunnen integreren." Ook Peter de Pooter gaat met plezier naar school: "Het werk moet weliswaar af, maar we kunnen zelf onze tijd indelen."

Effectief

LEF! startte in 2005 en eindigt dit voorjaar. Tijdens de verschillende bijeenkomsten keken de tien deelnemende aoc's bij elkaar in de keuken, wisselden hun ervaringen uit en bespraken de

knelpunten. De deelnemers brachten daarbij uiteenlopende initiatieven onder in LEF! en kozen zelf de wegen om het traject tussen vmbo en hbo te verkorten en hun onderwijs aantrekkelijker te maken. Wellicht valt door deze verschillende pilots het uiteindelijke rendement tegen en zouden gezamenlijk ondernomen initiatieven misschien nog betere resultaten opleveren. Projectleider Jan Bakker vertelt dat één gezamenlijk initiatief om praktische redenen niet voor de hand lag, omdat aoc's met lopende projecten besloten in LEF! te participeren. Daarnaast benaderen aoc's het onderwijs vanuit verschillende visies. Ook vindt Bakker dat een pluriforme aanpak juist past bij het groene onderwijs: "Dit kenmerkt onze sector. De diversiteit van de sectoren in het groene onderwijs en de verschillen per regio rechtvaardigen een individuele aanpak." Daarnaast meent hij dat de ini-

tiatieven van scholen van de docenten zelf komen: “Daar bestaat meer draagvlak voor dan van bovenaf opgelegde plannen.” Bakker vindt het lastig een opsomming van concrete resultaten van LEF! te geven, omdat het in de meeste gevallen om nog lopende projecten gaat: “De realisatie ervan vergt meer tijd dan de looptijd van het LEF!-project.” Hij neemt de doorlopende lijnen als voorbeeld. Scholen die erin slagen een leerling in negen jaar van het vmbo naar de eindstreep van het hbo te loodsen kunnen pas bij de diplomering van een succesvolle afronding spreken. Hij ziet de uitwisseling van ervaringen en knelpunten met collega’s als het belangrijkste pluspunt: “Dankzij LEF! voorkomen we dat scholen ieder afzonderlijk het wiel uitvinden. De successen, fouten en ervaringen van anderen tijdens de pilots voorkomen dat scholen onnodig veel werk verzetten.” Hij constateert overigens dat het vooral de overheid is, die scholen bij de uitvoering van de initiatieven belemmert. Zo maakt de wetgeving rondom de examinering het scholen lastig. Of LEF! een vervolg krijgt is nog onduidelijk, de Groene Kenniscoöperatie laat de deelnemers nog in het ongewisse. Bakker vindt echter dat LEF! een vervolg verdient. Dit project fungeert als een ontmoetingsplaats voor mensen met een gezamenlijk doel en door interactie en uitwisseling ervaren van de deelnemers kunnen zij op hun school hun doel beter bereiken. Daarnaast komen nu de contacten met overkoepelende organisaties op gang. Hij noemt wel een aantal punten die tijdens een vervolg extra aandacht verdienen. Beter gestructureerde contacten met het hbo, meer aansluiting bij ondersteunende organisaties en een verbeterde informatievoorziening over de aansluitingsinitiatieven op de scholen zodat deze ook buiten de deelnemers aan de themabijeenkomsten bruikbaar zijn, noemt hij onder andere als aanbevelingen. □